

سعید نفیسی دانشمند و نویسنده برجسته ایران

مشکل است که در چند صفحه فعالیت‌های علمی، نویسندگی و تحقیقات اجتماعی یکی از برجسته‌ترین نمایندگان طبقه روشنفکر ایران قرن بیستم را شرح داد.

دائرة توجهات سعید نفیسی آنقدر وسیع و متنوع و میراث نوشته‌هایش آنقدر عمیق و زیاد است که در آینده باید چندین جلد کتاب برای گام‌بیش تشریح آنها نوشت تا بتوان فعالیت‌های همه‌جانبه او را چنان توصیف کرد که ارزش سهم بزرگ او در پیشرفت ادبیات و ادبیات‌شناسی ایران در قرن بیستم آشکار شود.

در کشور ما اتحاد جماهیر شوروی چندین جلد کتاب تحقیقی و تزدکتر ادر مورد کارهای مختلف دانشمند و نویسنده فقید نوشته شده با وجود این برای روشن کردن کارهای او کافی نیست زیرا در آینده ما بارها باین آثار رجوع خواهیم کرد زیرا غیر قابل تصور است که بتوان در باره تاریخ ادبیات کهن و اندیشه‌های اجتماعی و ادبیات‌شناسی ایران بدون مراجعه به آثار سعید نفیسی تحقیق علمی بعمل آورد.

نوشتن یک کتاب کامل درباره فعالیت‌های همه‌جانبه و چشمگیر یکی از برجسته‌ترین فرزندان ایران یکی از وظائف افتخارآمیز ایران‌شناسان شوروی و موجب سربلندی تمام علاقمندان به پیشرفت دانش و ادبیات فارسی است.

بدون زیاده‌روی می‌توان ادعا کرد که فعالیت علمی و نویسندگی مخصوصاً تدریسی او در طول سالیان ممتد وسیله‌ای برای پرورش عدهٔ زیادی از روشنفکران نسل معاصر ایران امروز است و موجب گردیده که ادبیات و افکار بدیع در مسیر مثبتی قرار گیرد. باید متذکر شوم که سعید نفیسی تنها خوشهٔ بارور در مزرعهٔ علم و دانش ایران نبود، پیشرفتها و تحولات اجتماعی که در اول قرن بیستم در ایران رخ داد گروهی انبوه از ادبا و نویسندگان، شعرا و هنرمندانی بوجود آورد که استعداد خود را وقف خدمت بملت ایران و بیداری او در پیشرفت‌های اجتماعی آن نمود.

بعقیدهٔ من موفقیت‌های علمی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی ایران امروز بمقیاس وسیعی مرهون فرزندان برجستهٔ خود امثال سعید نفیسی‌هاست.

این جانب نخستین بار در بیستم سپتامبر ۱۹۳۴ در مجلس با شکوهی که بمناسبت هزارهٔ فردوسی در بالشوی تا آتر مسکو برپا بود با سعید نفیسی افتخار آشنائی پیدا کردم این شخصیت تازه آشنا مرد جوانی بود سرزنده با قامتی باریک و برازنده و سیمائی متکی بنفس که در همان زمان بس مشهور بود. سخنرانی درخشان و عمیق او دربارهٔ فردوسی که با فصاحت بیان و لحن گیرا ادا شد شنوندگان را کاملاً مجذوب نمود بخصوص در جوانان که منهم آزمون در جزو آنها بودم تأثیر بسزا و عمیق داشت.

من در آنوقت دانشجو بودم و در انستیتوی روزنامه‌نگاری تحصیل می‌کردم و مثل تمام علاقمندان شعر و کلام زیبا آتش اشتیاق دیدار سعید نفیسی دانشمند جوان مشهور در دلم شعله می‌کشید. گفتگوی مفصل ما در من تأثیر عمیقی گذاشت و باید اقرار کنم که آرزوی دیرینه و تصمیم من که تحقیق در بارهٔ تاریخ تاجیکستان و ایران بود تقویت شد.

بعدها این آشنائی مبدل بدوستی و دوستی نزدیک و بکرننگ گردید و تا آخر ادامه داشت. کتابهای مکررایشان در کشور ما بزبانهای مختلف روسی، گرجی، آذربایجانی او کرائینی ترجمه و چاپ شده است و بعقیدهٔ من سعید نفیسی و آثارش در کشور ما از

هر کشور دیگر شهرت و محبوبیت بیشتری دارد و به پاس خدمات ارزنده‌ای که سعید نفیسی با ادبیات فارسی و تاجیکی کرده دانشگاه تاجیکستان درجه دکتری افتخاری این دانشگاه را بایشان داده است .

در پایان سخن اضافه می‌کنم در سالهای تیره و تاریک جنگ‌ها که بشر بجان هم می‌افتد و خوی انسانی و بشر دوستی از آدمها و خلق فاصله می‌گیرد و حرص و آز چشمهای حقیقت بین را کور می‌کند باز هم قطعات دلنواز و اشعار عاطفی و انسانیست که روزنه امید در دلها می‌گشاید و رابطه بی‌ریا و بی‌طمع که بجز دوستی و برادری چشم دیگری بدنیا ندارند برقرار می‌دارد اشعار و ادبیات اصیل است که امید بزنگی را تقویت می‌کند سازنده این شاهکارها و این مردان خدا که بعنوان شاعر و نویسنده برای جهان بمردم و بجهان خدمت می‌کنند پشتوانه انسانیت و قابل تکریم‌اند و سعید نفیسی یکی از آنهاست نام و یادشان جاویدان .

نوامبر - ۱۹۷۱ غفوراف

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی